

Kui me ühel suvepäeval vene vanausulistele Peipsiääre valda külla läksime ja Kasepääs elav Nikolai Djukov meid tuppa teed jooma kutsus, polnud mul veel aimugi, et just selle mehe tagahoovist algavad minu jaoks 2012. a. Londoni olümpiamängud. Päriselt sain sellest aru tol augustikuu hilisõhtul, mil ihuüksinda – kuid siiski enam kui 300 000 eestimaalasega koos teleri ees hingevärinal Heiki Nabi finaalmatshi viibinud algust ootas.

Olgem ausad, kreeka-rooma maadlusest ma palju varem ei teadnud. Sestap olin kohe nõus, kui vene vanausuliste igapäevaelu tutvustada lubanud Nikolai meid peale pikkade ja kõrgete, ainult sellele piirkonnale iseloomulike, käsitsi meisterdatud uhkete sibulapeenarde näitamise oma kodust "maadlushalli" kiikama kutsus. Tillukeses kuuris näitas siis pere noorim, 8-aastane Sasha koos endapikkuse ja –raskuse kaltsunukuga, kuidas need ägedamad heited kreeka-rooma maadlusmatshil välja nägema peaksid. Üllatusega kuulsime, et Kasepääs ja Kolkjas maadlevad peaaegu kõik poisid. Viimasel ajal üha enam ka tüdrukud. Sibulakuningast Nikolai aga on nende kõigi treener. Ma ei aimanudki, kui hinnalise õppetunni tollest kuurist sain. Tänu millele töö, mida Heiki Nabi olümpial tegi, hoopis arusaadavam sai.

Nikolai rääkis, kui tähtis on väikeses kohas elavatele lastele võimalus vaba aega millegi tõesti huvitava ja kvaliteetsega täita. Ja sellest, et enamasti sõltub see kõik üksikutest entusiastidest, kõneles Londonis juba hõbedamehe kuldne treener Henn Põlluste. Tasemel maadlejad tulevat Eestist vaid paarist-kolmest piirkonnast, kus oskaja treener innustada mõistab. Seda aga, mida olümpiamedal tervele alale tähendab, ei olegi võimalik alahinnata.

Ent leidus selgi korral virisejaid, kellele kahest medalist miljonilise rahvakillu jaoks väheks jäi. Ebameeldivalt suur oli aga nende hulk, kes tervet meie olümpiameeskonda juba enne võistluste algust materdama hakkasid. Kust üldse võtab üks meediatöötaja õiguse nimetada kedagi, kes kuulub vaieldamatult oma alal maailma parima 50-ne sekka – olümpiauristik? Sest meie sportlased kõik peale ühe sinna esimesse 50-ne hulka kuulumist ka tõestasid, neist paljud lausa 15-ne parima hulka. Kui palju on meil üldse inimesi, kes omal alal võiksid end kahtluseta maailma tipu esisaja hulka kuuluvaks pidada? Kas noil tümitajatel jätkub teadmisi tööst, mida selle nimel tehakse, loobumistest, eneseületamisest? Kerge on lajatada, aga igapäevastest, tõesti iga päev tehtavaist pingutusist need tegelased ei näi teadvat ega hoolivat. Mulle jäi teravalt meelde selle olümpia vaieldamatult ühe suurima tähe, Usain Bolti ehmatavalt otsekohene vastus küsimusele, kuis siis peale maailmarekordit edasi? Ta vastas, et tal pole praegu elus eesmärki. Et ta on nagu elu heidik, sest ilma eesmärgita on ju kõige hullem. Ala vahetamisele, näiteks sprindilt pikemale distantsile üle minemise suhtes oli ta veelgi radikaalsem: "Ma tean nende treeninguid. Ma ei taha iga päev oksendada. Mulle meeldib lõunasöök". Selline on tippu jõudmise hind.

Kõik võidud on kaunid. Ent me ei tohiks unustada, et tuntud ametliku olümpiamoto "Kiiremini! Kõrgemale!" Kaugemale!" kõrval on alati seisnud vähemametlik "Tähtis pole võit, vaid osavõtt". Viis ühtepõimunud olümpiarõngast sümboliseerivad viit maailmajagu, mis ühise terviku moodustavad. Kuus värvi lipu peal aga seovad ühte kõik maailma maad, sest need on nende riikide lippudelt. Üks Londoni olümpia peakorraldajaid – lord Sebastian Coe ütles mängude lõpetamisel, et tegelikult need mängud ei ole läbi. Nad loodi, et innustada tervet põlvkonda. Kõikjal maailmas. Meie väikesel maal vägilasemõõtu medalikangelaste kõrval pole kindlasti vähetähtis see, kuidas väikestele tüdrukutele on Reena Pärnati eeskujul vibulaskmine meeldima hakanud, kui palju lapsi on Nikolai Novosjolovist innustust saades vehkemistreeninguid alustanud või kuidas tuhanded naised Evelin Taltsi rõõmsast entusiasmist nakatudes jooksurajad avastanud. Ma lausa tunnen seda energiat, mida Heiki Nabi olümpiamatšid Kolkja kooli väikestele maadlejatele süstisid. Kõik on võimalik, ainult ise tuleb uskuda ja tööd teha.

Sportitähed pakuvad meile põnevust, imelisi õnnehetki ja ühtsustunnet. Ent veelgi olulisem – inspireerijana aitavad nad meil kõigil tublimad, paremad ja rõõmsamad olla. Selle eest soe ja suur aitäh!

* "Innustades põlvkonda" (ingl k) - London 2012 olümpiamängude moto.